

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ  
УДОСКОНАЛЕННЯ ЗНАНЬ З АНАТОМІЇ, МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ,  
ГІСТОЛОГІЇ ЯК ПІДГОТОВКА ДО АТЕСТАЦІЇ ЄДКІ**

Спеціальність: **222 «Медицина»**

Освітньо-професійна програма: **Медицина**

Код компонента в освітній програмі: **ВК31**

Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**

Форма здобуття освіти: **очна (денна)**

Рік навчання: **3**

Семестр: **5 (осінній) або 6 (весняний)**

Тип освітнього компонента: **вибірковий**

Навчальний рік: **2026-2027**

Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**

Навчальні заняття: **практичні заняття**

Підсумковий контроль: **залік**

Пререквізити: **ОК3, ОК7, ОК8, ОК15, ОК16**

Кафедра/підрозділ: **кафедра анатомії людини, клінічної анатомії та оперативної хірургії, пр-т Незалежності, 12**

Керівник освітнього компонента: **проф. Колісник Ігор Леонідович,**

e-mail: [il.kolisnyk@knmu.edu.ua](mailto:il.kolisnyk@knmu.edu.ua)

**кафедра гістології, цитології та ембріології, пр. Науки, 4, корпус УЛК, 3-й поверх**

Керівник освітнього компонента: **проф. Боягіна Ольга Дмитрівна,**

e-mail: [od.boiahina@knmu.edu.ua](mailto:od.boiahina@knmu.edu.ua)

**кафедра медичної біології, пр. Науки, 4, корпус А, 2-й поверх**

Керівник освітнього компонента: **доц. Садовниченко Юрій Олександрович,**

e-mail: [yo.sadovnychenko@knmu.edu.ua](mailto:yo.sadovnychenko@knmu.edu.ua)

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):

<http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=5018>

<http://distance.knmu.edu.ua/course/index.php?categoryid=6347>

<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=6224>

**ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Курс удосконалення знань з анатомії, медичної біології, гістології як підготовка до атестації ЄДКІ призначений для систематизації знань, які були отримані з цих дисциплін на 1-2 роках навчання в університеті, формування більш цілісного уявлення про системи організму людини в результаті інтеграції знань з анатомії, гістології, цитології та ембріології та медичної біології. Навчальна дисципліна спрямована на опанування студентами стратегії розв'язання типових тестових завдань, що надає можливості студентам якнайкраще підготуватися до складання тестового компоненту ЄДКІ.

**МЕТА КУРСУ:** сформувати у студентів цілісного уявлення про взаємодію структури і функції в організмі людини, використовуючи знання набуті при вивченні нормальної анатомії, гістології, цитології та ембріології, медичної біології, біологічної хімії та фізіології.

**РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**

- вміти пояснювати структурні субмікро-, мікро- та макроскопічні особливості будови та функцій клітин, тканин та органів людини, а також основних паразитів людини;
- вміти пояснювати алгоритм вирішення тестових завдань з бази тестів ЛІ ЄДКІ «Крок-1»: визначення ключових слів, виявлення дистракторів та вірних відповідей.



## ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### Перелік тем практичних занять (30 год.):

1. Структурно-функціональна організація клітини. Розмноження на клітинному рівні. Молекулярні основи спадковості. Реалізація спадкової інформації. Розбір задач ІТІ КРОК 1
2. Організмний рівень організації генетичної інформації. Основи генетики людини. Методи генетики людини. Спадкові хвороби. Розбір задач ІТІ КРОК 1
3. Медико-біологічні основи паразитизму. Найпростіші — паразити людини. Розбір задач ІТІ КРОК 1.
4. Медична гельмінтологія. Розбір задач ІТІ КРОК 1.
5. Медична арахноентомологія. Членистоногі як збудники та переносники збудників інфекцій та інвазій. Розбір задач ІТІ КРОК 1.
6. Тканини як складові органів і систем; специфічні риси будови. Розбір задач з бази Крок -1.
7. Сенсорні і регуляторні системи організму. Розбір задач з бази Крок -1.
8. Видільна і статева система. Розбір задач з бази Крок -1.
9. Розбір задач з бази Крок -1. Розбір задач з бази Крок -1.
10. Остеологія. Синдесмологія. Міологія. Розгляд та обговорення типових завдань щодо ліцензійного іспиту «КРОК-1», IFOM та USMLE RX. Комп'ютерне тестування.
11. Спланхнологія. Функціональна анатомія органів травлення. Анатомія очеревини. Функціональна анатомія органів дихання. Загальна анатомія органів ендокринної та імунної систем. Загальна та функціональна анатомія органів сечовиділення. Загальна та функціональна анатомія органів чоловічої та жіночої статевих систем. Розгляд та обговорення типових завдань щодо ліцензійного іспиту «КРОК-1», IFOM та USMLE RX. Комп'ютерне тестування.
12. Анатомія центральної нервової системи. Анатомія вегетативної нервової системи (ВНС). Органи чуття. Розгляд та обговорення типових завдань щодо ліцензійного іспиту «КРОК-1», IFOM та USMLE RX. Комп'ютерне тестування.
13. Черепні нерви. Анатомія периферичної нервової системи (ПНС). Розгляд та обговорення типових завдань щодо ліцензійного іспиту «КРОК-1», IFOM та USMLE RX. Комп'ютерне тестування.
14. Функціональна анатомія серцево-судинної системи. Анатомія судинної системи. Анатомія лімфатичної системи. Розгляд та обговорення типових завдань щодо ліцензійного іспиту «КРОК-1», IFOM та USMLE RX. Комп'ютерне тестування. Залік.

### Перелік тем самостійної роботи студента (60 год.)

1. Методи біологічних досліджень.
2. Організація потоків речовини й енергії в клітині.
3. Мінливість у людини як властивість життя і генетичне явище.
4. Методи генетики людини: дерматогліфічний, імунологічний, гібридизації соматичних клітин.
5. Види та шляхи регенерації. Види трансплантації тканин у людини.
6. Кров'яні сисуни — збудники паразитарних хвороб людини.
7. Ришта і філярії — збудники захворювань людини.
8. Кліщі — мешканці житла людей та їх медичне значення.
9. Структура та функції біосфери. Екологія людини. Отруйні для людини рослини і тварини.
10. Ембріологія людини. Запліднення, дроблення, гастрюляція. Етапи, результати
11. Будова органів травної та дихальної системи.
12. Будова серцево-судинної системи.
13. Оваріально-менструальний цикл та його регуляція.
14. Розвиток сечовивідної та статевих систем.
15. Позазародкові органи людини.
16. Розвиток органу зору та слуху.

17. Базофілія та оксіфілія цитоплазми як прояв функціонального стану клітини.
18. Остеологія. Синдесмологія.
19. Міологія.
20. Спланхнологія. Функціональна анатомія органів травлення. Анатомія очеревини. Функціональна анатомія органів дихання. Функціональна анатомія серцево-судинної системи. Загальна анатомія органів ендокринної та імунної систем. Загальна та функціональна анатомія органів сечовиділення. Загальна та функціональна анатомія органів чоловічої та жіночої статевих систем.
21. Анатомія центральної нервової системи.
22. Органи чуття та черепні нерви.
23. Анатомія периферичної нервової системи (ПНС).
24. Анатомія судинної системи.
25. Анатомія лімфатичної системи.
26. Анатомія вегетативної нервової системи (ВНС).

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

**Консультації:** онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

**Методи навчання:** виконання вправ та практичних робіт, розв'язання ситуаційних та тестових завдань.

### ОЦІНЮВАННЯ

**Поточна навчальна діяльність (ПНД).** Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять ([https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog\\_vidprac\\_zaniat.pdf](https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf)).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (120 – 200 балів) відповідно до таблиці 2 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за обидва семестри становить **загальну навчальну діяльність (ЗНД)**.

**Індивідуальні завдання (ІЗ)** оцінюються до 10 балів.

**Підсумковий контроль:** залік.

**Оцінка з дисципліни (ОД).**  $ОД = ЗНД + ІЗ$ .

**Оскарження результатів підсумкового контролю** проводиться у встановленому в ХНМУ порядку ([https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog\\_apel\\_kontrol.pdf](https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf)).

### ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

**Рекомендації щодо роботи на курсі:** брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

**Відвідування занять.** Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізненні більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до

Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять ([https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog\\_vidprac\\_zaniat.pdf](https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf)).

**Академічна доброчесність.** ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку ([https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog\\_ad-1.pdf](https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf)).

**Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту** допускається лише з дозволу викладача.

**Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами.** Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

**Час відповіді викладача:** 24 години.

#### **Технічні вимоги до роботи на курсі:**

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

**Технічна підтримка:** АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

#### **РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА**

1. Барціховський В.В., Шерстюк П.Я. Медична біологія: Підручник для мед. ВНЗ І—ІІІ р.а. — 5-те вид. — К.: Медицина, 2024. — 312 с.
2. Анатомія людини: підручник / С. М. Білаш, М. М. Коптев, О. М. Проніна, О. М. Беляєва та ін. — Київ: «Медицина», 2023. — 279 с.
3. Гістологія, цитологія та ембріологія: підручник, видання друге / за ред. О.Д. Луцика, Ю.Б. Чайковського, Р.О. Білого — Вінниця: «Нова книга», 2024. — 592 с.
4. Гістологія, цитологія та ембріологія: атлас гістологічних зображень з описами (двомовне укр.-англ. видання) / О.Ю. Степаненко, Н.І. Мар'єнко — Київ, ВСВ «Медицина», 2024. — 327 с.

Зав. кафедри анатомії людини, клінічної анатомії та оперативної хірургії

Ігор КОЛІСНИК

Зав. кафедри гістології, цитології та ембріології

Ольга БОЯГІНА

Зав. кафедри медичної біології

Ірина МЕЩЕРЯКОВА